

болъ и Ст.-Загора. Сливенското понятие „прутистантънъ“ (протестантинъ), възникна собствено слѣдъ освобождението. Днешниятъ молитвенъ домъ на шепа протестанти въ Сливенъ (евангелисти) е съвсѣмъ ново явление. Въобще, протестанското движение у насъ е дѣло на американски мисионери.

Прѣзъ XVIII-я вѣкъ Сливенъ се споменува още и отъ Паисий, продължителя му Спиридонъ и нѣмеца Щритеръ, въ обемистия му трудъ: *Memorial populor Septentrional* (1779). Но всички тия не визиратъ Сливенъ въ XVIII-я вѣкъ, а миналото му до турското идване, тогасъ когато Паисий и Спиридонъ, като българи, посочватъ нѣщо за Сливенъ вѣнъ отъ чуждитъ хроники, Щритеръ ни прѣпраща изключително къмъ византийскитъ източници и въ тая смисълъ не ни дава за града нѣщо ново и свое¹⁾.

По-другъ е вече Софроний, който като чадо на XVIII-я вѣкъ и родомъ отъ Котелъ, е познавалъ лично Сливенъ. Той го споменува въ третята четвъртъ на тоя вѣкъ, прѣзъ руско-турската война около 1775 г. Когато руситъ прѣвзели Русе, Силистра и Варна, Котелъ е билъ пазенъ отъ единъ паша-арнаутинъ, който ималъ едничката задача да гледа щото турцитъ да не избѣгатъ прѣзъ прохода на тоя градецъ, „какъто обикновенно имъ билъ обичая“ прѣзъ рускитъ войни. Кадитъ, чаушитъ и субашитъ отъ Котелъ и околнитъ краища на сѣверо-източна България се събрали тукъ, но като узнали, че великиятъ везиръ билъ заобиколенъ отъ руситъ, трѣтватъ да бѣгатъ и се прѣхвърлятъ на югъ отъ Балкана въ Сливенъ. (Ср. L. Leger, *Mélanges orientaux*. Paris, 1883, p. 392). За подобно бѣгане прѣзъ сжщата война пише и Хамеръ, когато, въ навечерието на кайнарджишкия миръ, идването на руситъ чакъ до Шуменъ, изумява цѣлото турско население въ сѣверо-

¹⁾ Ср. Stilbnus (Сливенъ): *urbs*, Alexander Bulgarus ad Stilbnum castra habet. II. 858, за 1341 г. Eo cum exercitu venit, Ioanni Pal. contra Ioannem Cantacuz. auxilio futuris. p. 867, за 1344 г., и т. н., въобще данни, съ които се срѣщнахме на съответнитъ мѣста. Заслугата на Щритеръ се състои най-вече въ това, че той е съумялъ, ако не и критически, да компилира разхвърления материалъ за разнитъ народи, визирани у византийскитъ и други писатели.